

Сон

Степан Васильченко

Сон кучерявий, пелехатий, легусінський, як пух...

Мені і досі здається, що його бачив очима.

Це було вночі, коли всі в хаті спали. Я був тоді невеликий хлопчик, а наш Петько ще лежав у колисці. На той час він нездужав. Ніч була ясна й видна, тихая. Чогось я пробудився серед ночі та й не сплю, впало мені в вічі, що поверх мене на рядні якогось гілля понакидано. А то — тінь од ясеня, що росте в нашому городчику під вікном. Чудно мені чогось. Озирнешся по хаті — хата ніби не наша: не наша, та й годі, хоч буди тата або маму. Аж ось у колисці заквилила зо сну дитина. Дитина заплакала, і зараз же за тим мамина невсипуща рука загойдала в темряві колиску. Мені зразу здалося, ніби темрява в хаті розсунулась, стало радісно і спокійно: мама в хаті, то й хата мусить бути наша. Дитина не втихала, дедалі плакала все дужче й дужче.

Тоді мама якось чудно кашлянула, ніби орган серед ночі забринів, і заспівали. Дивний мені здається і той серед ночі голос, і той тихий спів. Я нишком зводжу трохи голову, вслухаюся. Мама розповідають стиха:

Ой ходить сон по вулиці

У біленькій кошуленці,

Тиняється, хитається,

До хатоньки питається...

Мені аж жарко стало, і я прожогом схопився з постелі. Мені здалося, що справді хтось у білому тиняється коло нашої хати.

— Ти чому не спиш? — голосніше обізвалася до мене мама.

А я до них тихесенько, ще й пучкою показую:

— Я піду побачу.

— Кого побачиш?

— Того хлопчика.

— Якого, сину?

— А що в біленькій кошуленці...

Мама трохи помовчала, а далі я почув уже не той ночний, потаємний голос, а такий, як завжди буває вдень:

— Лягай, дурнику, спи! Хто тепер поночі буде ходити?

Мені здалося, що мама не хочуть мені, більшому, того сказати, що нишком розповідають маленькому Петрусеві.

— Та то ж тільки так співають про сон малим дітям, а ти великий та й повірив. Лягай, кажу, та й спи! — велять мені мама.

Я послухався, ліг. Мама перестала співати. Коли згодом, коли я вже почав дрімати, знову заграло, тільки вже так тихенько, мов десь далеко-далеко, в сопілку:

Ой ходить сон коло вікон,

А дрімота коло плота.

Під вікном, де росли у нас квіти, здалося, зашелестіло щось. Ніби аж у шибку постукало. Я притаївся, дослухаюсь. Але той спів лише од мене все далі й далі, а надо мною ніби стиха шумить тільки дерево рясне. Дерево шумить, а мене вода несе та все поміж зеленими лісами... А там усякі квітки процвітають: блакитні, жовтогарячі, червоні, спершу маленькі, а далі все більші й більші. Я вже все забуваю, тільки на квітки дивлюся.

Відразу ніби струна увірвалась, і знову посунула звідкілясь темрява. Прокидаюсь: "Що це?" В хаті тихо — мовчить дитина, не співають мама. Я хочу повернутись — аж хтось держить, борюсь — не пускає. Ні голосу подати, ні очей розплющити. І тоді, коли я став засинати, здалося, що швидко й без усякого рипу одчинилися двері, а звідти, з темряви ніби біла хмаринка плине... Ближче: у білій льолі хлопчик. Очі йому заплющені, руці розставлені, кучері, мов із льону. Ступає полегусіньку-полегусіньку, мов боїться на що-небудь спіткнутися. Хитається, водить руками, полапки наближається до колиски, тихо, як пух.

Хтось знишка шепнув мені:

— Це сон...

Пробудився тільки тоді, як припекло сонце. У нас уже всі давно повставали. Протираю очі, а тато питають, мене:

— Ну, то якого ти хлопчика бачив уночі?

"Як це вони знають?" — попершу я здивувався.

Коли бачу — коло печі осміхаються мама. Десь уже всім розказали, що було вночі.